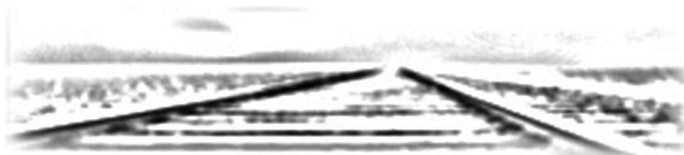

EENHEID EN
AFZONDERING

Hugo Bouter

Eenheid en afzondering

Principes en praktijk van het
samenkomen als gemeente

Eenheid en afzondering,
principes en praktijk van het samenkomen als gemeente

Copyright © H. Bouter
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie 2013 Boeken om de Bijbel
Tweede editie 2019 OudeSporen online uitgeverij

Distributie: CBC, Houten
ISBN/EAN 978-90-70926-89-2 (Eboek)
ISBN/EAN 978-90-70926-93-9
NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*'Ik vermaan u dan, ik, de gevangene in de Heer, dat u wandelt
waardig de roeping waarmee u bent geroepen,*

*terwijl u in alle nederigheid en zachtmoedigheid met
lankmoedigheid elkaar in liefde verdraagt en u beijvert
de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede:*

*één lichaam en één Geest, zoals u ook geroepen
bent in één hoop van uw roeping;*

één Heer, één geloof, één doop;

*één God en Vader van allen,
die is boven allen en door allen en in allen.'*

Efeziërs 4:1-6

Inhoud

Woord vooraf	8
1. Eén kudde, één Herder	9
2. De eenheid van het lichaam en de eenheid van de Geest	13
3. Afzondering van kwaad	17
4. Laten wij daarom tot Hem uitgaan	21

Woord vooraf

Het gaat in deze brochure in feite om twee thema's, die verband houden met de openbaring van de wezenskenmerken van God Zelf in de Zijnen: God is licht, en God is liefde. *Licht*: dit is het tweede thema, dat van de afzondering van kwaad, het zich onttrekken aan ongerechtigheid (2 Tim. 2). *Liefde*: dat is het kernpunt van het eerste thema, het bewaren van de onderlinge eenheid van Gods kinderen in de band van de vrede (Joh. 11:52; 1 Kor. 12; Ef. 4). Want de liefde is de band van de volmaaktheid (Kol. 3:14). Het is voor ons moeilijk deze twee aspecten van licht en liefde, die bij God in volkomen harmonie zijn, praktisch in evenwicht te houden. Toch is het onze opdracht als gelovigen om de waarheid echt vast te houden in liefde en zo in alles op te groeien tot Hem die het Hoofd is, *Christus* (Ef. 4:15-16).

Gouda, voorjaar 2019

H. Bouter

1. Eén kudde, één Herder

‘Kajafas, die in dat jaar hogepriester was, zei tot hen: U weet niets, en u bedenkt niet, dat het nuttiger voor ons is dat één Mens sterft voor het volk en niet de hele natie verloren gaat. Dit nu zei hij niet uit zichzelf, maar daar hij hogepriester in dat jaar was, profeteerde hij dat Jezus zou sterven voor het volk; en niet alleen voor het volk, maar opdat Hij ook de verstrooide kinderen van God tot één zou vergaderen’.

Johannes 11:50-52

De profetie van Kajafas

In deze profetie wordt het geheim van Christus’ plaatsvervangend sterven aangeduid en de eenheid van het nieuwe volk van God, de gemeente. Christus zou in de dood gaan allereerst voor het volk Israël, opdat niet de hele natie verloren zou gaan. Het voortbestaan van het volk van God stond op het spel, maar de dood van Christus – de Plaatsvervanger en de ware Hogepriester – garandeert een nieuwe toekomst. Zijn dood schenkt allen die geloven het eeuwige leven. Zij zijn schapen geworden van de ene kudde van de Goede Herder, die als

de Opgestane ook de grote Herder van de schapen is (Joh. 10:16; Hebr. 13:20).

Op de Grote Verzoendag werden er jaarlijks diverse offers gebracht om de relatie tussen God en het volk te bestendigen. Zonder offer en zonder de bemiddeling van de hogepriester was er helemaal geen toekomst voor Israël. Het bijzondere van Christus' offerdood is dat de ware Hogepriester het offer van Zijn eigen leven bracht, een uniek offer dat nooit meer herhaald hoeft te worden. Dit onderwerp wordt uitvoerig belicht in de brief aan de Hebreeën. Christus heeft hier op aarde als een barmhartig en trouw Hogepriester het verzoeningswerk voor de zonden van het volk volbracht (Hebr. 2:17). Zijn bloed is de grondslag van het nieuwe verbond, waarbij God toezegt: *'Ik zal hun tot een God en zij zullen Mij tot een volk zijn'* (Hebr. 8:10). Hij is het ware Zondoffer, waarvan het bloed in het hemelse heiligdom is gedragen en dat tevens buiten de poorten van Jeruzalem heeft geleden. Hij heeft dit gedaan, *'opdat Hij door Zijn eigen bloed het volk zou heiligen'* (Hebr. 13:12).

Het bloed van Christus, de ware Hogepriester en het ware Offer, heeft het gelovige deel van het volk Israël apart gezet en gevrijwaard van het oordeel. In het boek Handelingen zien wij hoe dit in de praktijk gebeurde door het berouw en de bekering van een overblijfsel van de Joden en door hun doop op grond van de naam van Jezus Christus tot vergeving van zonden (Hand. 2:37-41). Het nieuwe volk van God zou echter niet alleen uit bekeerde Joden bestaan. Dit had de evangelist Johannes reeds aangekondigd naar aanleiding van de hierboven geciteerde profetie. De Heer zou door Zijn dood ook *'de verstrooide kinderen van God'* tot één vergaderen. Dit zijn de *'andere schapen'* die Hij moest toebrengen en die naar Zijn stem zouden horen. Zo zou er één kudde worden gevormd onder de leiding van de éne, grote Herder van de schapen.

Een volk voor Zijn naam

In het boek Handelingen wordt de deur van het geloof dan ook opengesteld voor gelovigen uit de volken. Dit gebeurde eerst met de Samaritanen en daarna met de Ethiopische hoveling (Hand. 8). Vervolgens kwam Cornelius, een Romeinse centurio tot geloof, samen met zijn bloedverwanten en vertrouwde vrienden (Hand. 10). Hieruit trok de gemeente in Jeruzalem terecht de conclusie dat *'ook de volken het woord van God hadden aangenomen'* (Hand. 11:1). De prediking resulteerde al snel in de vorming van de eerste gemeente buiten het Beloofde Land: de gemeente in Antiochië, die grotendeels uit christenen uit de heidenen bestond (Hand. 11:19-26). De bekeerde heidenen hoefden zich niet door middel van de besnijdenis bij het Joodse volk te voegen. Er werd nu ook uit de naties door God een volk aangenomen *'voor Zijn naam'* (Hand. 15:14). Zij moesten zich echter wel houden aan de Noachitische geboden, die universeel geldig zijn.

Zo kon de apostel Paulus zijn werk onder de onbesnedenen voortzetten en het evangelie verder uitdragen onder de volken (vgl. Gal. 2). De bekeerde heidenen werden door God aangenomen als Zijn eigendom, als Zijn volk. *'Ik heb veel volk in deze stad'*, zei de Heer tegen Paulus toen hij werkzaam was in Korinte (Hand. 18:10). Gods beloften van zegen voor Zijn oude volk zijn zelfs op hen van toepassing: *'Ik zal in uw midden wandelen en u tot een God zijn en gij zult Mij tot een volk zijn'* (Lev. 26:12; dit wordt geciteerd in 2 Kor. 6:16). God woont en wandelt te midden van Zijn nieuwe volk, dat zich rondom Hem legert.

Het nieuwe volk van God is door *genade* geroepen. Zij zijn ook *'vaten van barmhartigheid'*, door God tevoren tot heerlijkheid bereid. Hij heeft hen geroepen, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de volken. Zoals Hosea reeds had geprofeteerd: *'Niet-Mijn-volk'* is veranderd in *'Mijn volk'*. De *'Niet-geliefde'* is nu Gods *'geliefde'*. Wij zijn nabij gebracht en wij zijn zonen van de levende God geworden (Rom. 9:23vv.; 15:8-13; 1 Petr. 2:10).

Als een volk voor Gods naam zijn wij Zijn 'eigen volk', een 'heilig volk', een volk ten eigendom, opdat wij de deugden zouden verkondigen van Hem die ons uit de duisternis heeft geroepen tot Zijn wonderbaar licht (1 Petr. 2:9). Wij zijn een *'eigen volk, ijverig in goede werken'* (Tit. 2:14). Gods bedoelingen met het oude priestervolk bij de berg Sinai gaan nu in vervulling in het nieuwe hemelse volk, dat aan Zijn Vaderhart is gebracht (Ex. 19:4-6).

Toekomstperspectief: zij zullen Zijn volk zijn

Toch zijn er ook beloften voor de toekomst. Allereerst zal de bedekking die over het hart van het natuurlijke Israël ligt, worden weggenomen wanneer het zal terugkeren tot de Heer (2 Kor. 3:15-16). In de eindtijd zal de profetie van Hosea voor een tweede keer in vervulling gaan. De aanneming van Israël zal het 'leven uit de doden' betekenen (Rom. 11:15).

Het herstelde Jeruzalem zal hier op aarde het middelpunt van alle naties zijn, evenals het hemelse Jeruzalem – de verheerlijkte gemeente – de troonzetel zal zijn van God en van het Lam. Na het Vrederijk breekt de eeuwige toestand aan. In de eeuwige toestand bestaat er geen onderscheid meer tussen Israël en de overige naties op aarde. De mensheid is dan niet meer verdeeld in volken. De tabernakel van God is namelijk 'bij de mensen' (Openb. 21:3).

In de huidige tijd zijn er nog drie groepen: Joden, Grieken (volken), en de gemeente van God (1 Kor. 10:32). De gemeente bestaat uit gelovigen die geroepen zijn uit het Jodendom én uit het heidendom, om samen een nieuwe eenheid te vormen: één kudde, één volk, één huis, één lichaam. Wat een voorrecht!

2. De eenheid van het lichaam en de eenheid van de Geest

1 Korintiërs 12:12-13; Efeziërs 4:1-6

- De eenheid van het lichaam: wat betekent dat?
- De eenheid van de Geest: wat betekent dat?
- Hoe bewaren wij de eenheid van de Geest?

Deze *drie* punten horen bij elkaar en houden verband met de passage in Efeziërs 4:1-6. De hoofdstukken 1 tot 3 van deze brief beschrijven de gezegende *positie* van de gelovige en van de hele gemeente, de hoofdstukken 4 tot 6 behandelen vervolgens de *praktijk*. Hoofdstuk 4:1 begint dan ook met de gemeenschappelijke *wandel* van de gelovigen, die in overeenstemming met onze hoge roeping dient te zijn.

De Bijbel gebruikt allerlei beelden voor de gemeente: ze wordt gezien als een kudde, een familie, een akker, een huis e.d. Maar een van

de mooiste beelden is die van het lichaam: de gemeente is door de Geest verenigd met Christus als haar Hoofd in de hemel, en wij zijn leden van Hem hier op aarde. Zo wordt Christus geopenbaard in Zijn lichaam, de gemeente, en vertonen wij in deze wereld de nieuwe mens. Deze waarheid vinden wij met name in de brieven aan de Efeziërs en de Kolossenzen. De ‘eenheid van het lichaam’ wordt door de Heer Zelf bewaard. Hij is immers het hemelse Hoofd van het lichaam. Maar wij hebben wel de verantwoordelijkheid om persoonlijk en gemeenschappelijk vast te houden aan het verzorgend Hoofd, de Onderhouder van het lichaam (Kol. 2:19).

Wij mogen deze eenheid van het lichaam van Christus praktisch tot uitdrukking brengen o.a. bij de broodbreking, de avondmaalsviering. Want wij, de velen, zijn één brood, één lichaam (1 Kor. 10:16-17). In 1 Korintiërs 12 gaat het bij de beeldspraak van het lichaam niet om Christus als het hemelse Hoofd van de gemeente, maar om onze onderlinge relaties als gelovigen. Het hoofd is daar een medelid van het lichaam (1 Kor. 12:21; vgl. Rom. 12:5).

De ‘eenheid van de Geest’ staat echter niet los van de eenheid van het lichaam. Het is de eenheid van de gelovigen zoals die (1) door de Geest is gevormd, en (2) ook alleen door de kracht van de Geest praktisch gestalte kan krijgen. Wat zijn de condities om de eenheid van de Geest te kunnen bewaren in de band van de vrede? Er is veel nederigheid, zachtmoedigheid en geduld nodig om elkaar in liefde te verdragen, verschillend als we zijn. Die eigenschappen zijn kenmerken van de nieuwe mens en we kunnen ze praktisch leren van Christus Zelf (Matt. 11:29). In dit verband worden wij ertoe opgeroepen de nodige ijver, of geestelijke inspanning te betonen bij het ‘bewaren’, het praktisch in stand houden van ‘de eenheid van de Geest’. Dat gebeurt in de ‘band’ van de vrede, d.i. een krachtige ‘samenbinding’ en harmonie die door onderlinge vredige gemeenschap gekenmerkt wordt. Denk hierbij aan de planken van de tabernakel in de woestijn, die door vijf dwarsbalken nauw aan elkaar verbonden waren.

De gemeente is geboren op de Pinksterdag (Hand. 2). Het ene lichaam van Christus is in het leven geroepen door de Heilige Geest, die als een machtige wind neerdaalde uit de hemel en het huis waar de gelovigen bijeen waren—ongeveer honderdtwintig personen—vervulde. Zij werden allen ‘ondergedompeld’ in de ene Geest, die over hen werd uitgestort. Later op die dag werden er nog drieduizend Joden toegevoegd, die eerst de waterdoop ondergingen en daarna de gave van de Heilige Geest ontvingen en zodoende ook deel kregen aan de doop met (of: in) de Geest (1 Kor. 12:13). En zo gaat dat nog steeds met ieder die het evangelie van de behoudenis aanneemt in geloof: zo iemand wordt verzegeld met de Heilige Geest van de belofte (Ef. 1:13). De doop met de Geest is geen apart werk van de Geest, geen tweede zegen (‘second blessing’). Waar in het geloof het bloed is aangebracht, volgt direct de zalving, de verzegeling, en ook de doop met de Geest (vgl. de reiniging van de melaatse in Lev. 14).

De eenheid van de Geest draagt *zeven* kenmerken, die gekoppeld zijn aan de *drie* goddelijke Personen – Vader, Zoon en Heilige Geest – die de dragende grond zijn van deze nieuwe geestelijke eenheid, de gemeente. We zien dat in Efeziërs 4 resp. in de verzen 4, 5 en 6, in omgekeerde volgorde (de *Geest* staat hier voorop):

- er is één lichaam, één Geest, één hoop;
- er is één Heer, één geloof, één doop;
- er is één God en Vader, die is boven allen en door allen en in allen.

De eerste drie kenmerken beschrijven de *innerlijke* kant van deze eenheid: het is een eenheid in Christus, bewerkt door de kracht van de Geest, geen menselijke organisatie maar een geestelijk lichaam, met een hemelse hoop. De gemeente is pas compleet als Christus komt om haar op te nemen in heerlijkheid. De tweede reeks van drie kenmerken tekent de *uiterlijke* eenheid, die van belijdenis en getuigenis op aarde. Door middel van de doop, die volgt op het geloof, voegen wij ons bij een verworpen Christus en erkennen wij Hem als onze Heer. Het zevende kenmerk is de suprematie, de oppermacht van God de Vader. Hij staat

boven ons als kinderen van God, en Hij is werkzaam *door* ons heen, en Hij woont ook *in* ons allen door de kracht van Zijn Geest.

Maar om welk 'lichaam' en om welke 'eenheid' gaat het dan in de praktijk van het samenkomen? Het lichaam van Christus is niet 'ons' lichaam, de eenheid van de Geest niet 'onze' eenheid. De eenheid wordt nogal eens versmald tot de *eigen* kring van gemeenschap, waarbij uit het oog wordt verloren dat het lichaam van Christus veel ruimer is en alle leden van Christus hier op aarde omvat. De eenheid van de Geest wordt dan ongemerkt ingeruild voor de eenheid van de eigen groep. Men claimt een speciale, wereldwijde eenheid op grond van een bepaalde interpretatie van Matteüs 18 t.a.v. het gezag van gemeentelijke besluiten, en zo voert men een menselijk lidmaatschap in. Maar dat is niet het bewaren van de eenheid *van de Geest*.

3. Afzondering van kwaad

- Wat vraagt de Heer van ons in tijden van verval?
- Wat is de betekenis van 'ongerechtigheid'? Wat betekent 'zich onttrekken' en 'reinigen' (2 Tim. 2:19-22; vgl. 1 Kor. 5:7 - 'uitzuiveren')?

Deze twee punten horen ook bij elkaar en hebben betrekking op 2 Timoteüs 2, dat door de zgn. Plymouth Brethren wel als de 'Magna Charta', de grondwet voor hun bestaan is beschouwd. Maar het afzonderingsprincipe van de verzen 19-21, hoe nodig het ook is in tijden van verval, ontaardt soms in exclusivisme: de neiging om alle andersdenkenden buiten te sluiten en een 'eenheidspartij' te maken. Het gaat bij dit thema niet alleen om de bereidheid met ongerechtigheid of zonde te breken, hoe belangrijk dat ook is.¹

Wij moeten ons ook bezinnen op enkele *voorvragen*:

1. Wat is 'ongerechtigheid' volgens de Schrift?

¹ Vergelijk in dit verband 2 Tim. 2:16 (onttrek je), 2 Tim. 2:19 (zich onttrekken), 2 Tim. 2:21 (reinigen), 2 Tim. 2:22 (ontvluchten), 2 Tim. 2:23 (verwerpen), 2 Tim. 3:5 (zich afwenden).

2. Wat is precies een ‘*verbinding* met ongerechtigheid’, en kunnen wij bijv. oudtestamentische, ceremoniële reinheidswetten hierop toepassen?

Over het eerste punt is een belangwekkend stuk geschreven, dat de titel draagt: ‘Do you understand what you are reading?’ (‘Verstaat u wat u leest?’). Dit is een studie over de Griekse woorden ‘*adikia*’ en ‘*anomia*’, resp. ‘ongerechtigheid’ en ‘wetteloosheid’. De conclusie hiervan luidt: ‘Overall waar de Schrift het karakter toont van de ongerechtigheid of de wetteloosheid, heeft het steeds betrekking op daden of werken die echt behoren bij *niet-wedergeboren* personen – dus zulke dingen als valse leringen en immorele daden’.² Natuurlijk kunnen gelovigen ook ongerechtigheid bedrijven, maar dat is wezensvreemd aan het nieuwe leven dat zij hebben ontvangen. Daarom gaat Gods Woord er niet van uit dat zij dat doen, of dat zij wetteloos leven. De Heiland heeft ons immers van alle wetteloosheid verlost (Tit. 2:14).

Maarscheiding van kwaad, wegreiniging van vaten tot oneer, uitzuivering van bozen *maakt* ons niet tot een gouden of een zilveren vat, dat doet alleen de reiniging door het bloed van Christus. Wel is het *gebruik* van het vat ook een belangrijk criterium in dit hoofdstuk: een gouden of een zilveren vat kan immers besmeurd raken en is dan evenmin tot eer van de Meester. Afzondering is trouwens in de eerste plaats positief van aard: het is afzondering naar *Christus* toe (Matt. 18:20).

Wij kunnen het begrip ‘ongerechtigheid’ dus niet willekeurig invullen. In de samenhang van 2 Timoteüs 2 gaat het om fundamenteel kwaad, de loochening van de opstanding (vs. 18). In vers 16 is ook nog sprake van ‘toenemende goddeloosheid’ (Gr. *asebeia*, het tegendeel van Gr. *eusebeia*, d.i. ‘godsvrucht’, het dienen van God). Het gaat niet om het lidmaatschap van deze of gene groepering (in het Engels wel aangeduid als ‘ecclesiastical error’). Natuurlijk is het belangrijk om onszelf te reinigen van alle ongerechtigheid en zonde, maar dat blijft een

2 Wherever Scripture shows us the character of the iniquity, unrighteousness, or lawlessness it always relates to the deeds and actions that really belong to unregenerated men - i.e. such things like false doctrines and immoral deeds (Do you understand what you are reading? - John van Dijk).

levenslange opdracht voor een ieder van ons (2 Kor. 7:1). Wij kunnen niet tegen anderen zeggen: 'Je moet je bij ons aansluiten, anders ben je niet afgezonderd van kwaad'. Het zou wel eens kunnen zijn dat de Heer dan tegen ons zegt, zoals eens tegen Petrus: 'Wat God gereinigt heeft, zul jij niet voor onheilig houden' (Hand. 10:15).

Dat over deze vragen veel twist en meningsverschil is ontstaan, valt te betreuren. Het gaat echter niet aan om andere christenen bij voorbaat als 'vaten tot oneer' te beschouwen, o.a. omdat zij niet precies dezelfde gemeentelijke positie innemen, en hen vervolgens als ongeschikt voor gemeenschap af te wijzen. Dat is in feite kerkelijke hoogmoed. Wij moeten steeds vragen naar de wil van de Heer en ons afhankelijk van *Hem* weten. Als dan bovendien de mening van een bepaalde partij, een bepaalde school, bepaalde leiders wereldwijd wordt opgelegd in verband met het beoefenen van gemeenschap, is dat ronduit verkeerd. Wij kunnen andere ware gelovigen niet op die manier aan de kant schuiven. Toelatingsvragen moeten *plaatselijk* behandeld worden en niet door een of ander centraal (leer)gezag worden beslist. Dat betekent een terugkeer naar menselijke systeemvorming en het vereisen van een eigen lidmaatschap. Bijbelse beginselen kunnen namelijk ook door mensen misbruikt worden.

Wij willen graag het 'brood breken', avondmaal vieren en jagen naar gerechtigheid, geloof, liefde en vrede met hen die de Heer aanroepen uit een rein hart – dat is de positieve oproep van vers 22 – en die voldoen aan de bekende bijbelse eisen:

1. Geen ongelovige of zondaar, zoals de bozen die in 1 Korintiërs 5:11 worden opgesomd;
2. Geen aanhanger van fundamentele dwaalleer, zoals beschreven in 2 Timoteüs 2 en 2 Johannes etc., verkeerde leer die de Persoon van Christus raakt of de Schrift;
3. Geen supporter van voornoemde figuren, die door een reële band met hen deel heeft aan hun boze werken.

Ik denk dat dit een duidelijke en eerlijke stellingname is, maar wil ook zeggen dat wij ertoe moeten oproepen elkaar in liefde te verdragen. Men kan niet eindeloos doorgaan met scheuringen, om telkens het eigen gelijk te halen. Dat is pas werkelijk wanorde, verwarring in bijbelse zin (1 Kor. 14:33). Het is kennelijk heel moeilijk voor ons om waarheid en liefde, gehoorzaamheid en trouw in evenwicht te houden.

4. Laten wij daarom tot Hem uitgaan

‘Op de eerste van de eerste maand was hij de tocht uit Babel begonnen, en op de eerste van de vijfde maand kwam hij te Jeruzalem aan, daar de goede hand van zijn God over hem was, want Ezra had er zijn hart op gezet om de wet des HEREN te onderzoeken en haar te volbrengen, en om in Israël inzetting en verordening te onderwijzen’.

Ezra 7:9-10

*‘Gaat uit van haar, Mijn volk,
opdat u met haar zonden geen gemeenschap hebt
en opdat u van haar plagen niet ontvangt’.*

Openbaring 18:4

Het principe van afzondering van Babel en de terugkeer daaruit, is de hele Bijbel door te vinden. Wij zien het vanaf de roeping van Abram uit Ur der Chaldeeën (Gen. 11 en 12), tot en met de oproep van

Openbaring 18: *‘Gaaf uit van haar, Mijn volk, opdat u met haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat u van haar plagen niet ontvangt’* (vs. 4). Het uitgaan uit dat wat niet naar Gods gedachten is, is het *negatieve* aspect. Afzondering tot en terugkeer naar God en Zijn Woord, is het *positieve* aspect.

Daarom kunnen wij ons spiegelen aan Ezra, de priester-schriftgeleerde uit de vijfde eeuw v. Chr., die het nieuwe jaar niet alleen met goede voornemens begon, maar ze op de eerste dag van de eerste maand direct in praktijk bracht. Op die dag begon hij namelijk met de uitvoering van zijn reisplannen, samen met een grote delegatie van priesters en Levieten, om vanuit het afgodische Babel op te trekken naar Jeruzalem, naar de stad en het huis van de God van Israël.

Het was een nieuw begin, niet alleen voor Ezra, maar voor het hele overblijfsel van Israël. Deze reis, deze opgang van Babel naar Jeruzalem, begon op *de eerste dag van de eerste maand*. Het was echt een keerpunt, het begin van een nieuwe episode in de geschiedenis van Gods volk. Deze tijdsaanduiding komt nog een paar keer voor in het Oude Testament. In Genesis 8:13 is dit de dag waarop de wateren van de grote vloed opdroogden, in Exodus 40:2 de dag waarop de tabernakel werd opgericht, en in 2 Kronieken 29:17 begon men op die dag met de heiliging van de tempel. Telkens een prachtig nieuw begin, een begin met God! Hoe is dat met ons? Is er terugkeer naar Gods Woord, naar Zijn gedachten? Dat houdt ook in dat wij ons houden aan het hemelse model van de gemeente en van het samenkomen als gelovigen, zoals wij dat vinden in de Bijbel. En in wat ruimer perspectief gezien, zijn wij allen onderweg naar het *hemelse* Jeruzalem, de stad van God en van het Lam.

In de tijd van Ezra en Nehemia hield het herstel in: het opgaan naar het Beloofde Land en naar Jeruzalem als het door God gegeven centrum van de eredienst. Op de eerste van de vijfde maand kwam Ezra te Jeruzalem aan, en kon hij een begin maken met zijn werk om in Israël inzetting en verordening te onderwijzen, om het volk terug te voeren tot het Woord van God.

Dit beginsel geldt ook voor ons als nieuwtestamentische gelovigen, maar het moet gééstelijk worden toegepast. Het gaat om een geestelijk herstel, een terugkeer naar Gods gedachten en naar Zijn plan voor de gemeente. Meestal zal dat ook niet zonder gemeentelijke consequenties blijven. Reeds Luther sprak over de Babylonische gevangenschap van de kerk en riep op tot terugkeer naar de Schrift alleen. Alle Schrift is tot onze lering gegeven, ook de gedeelten die de terugkeer beschrijven van het overblijfsel van Gods volk uit Babel. Ze passen alleen niet in het oecumenische en inclusieve denken van onze tijd. Daarom is het goed te bedenken dat het grote Babylon, de afvallige kerk van de eindtijd, haar oordeel tegemoet gaat.

De oproep tot afscheiding die we in 2 Korintiërs 6:17-18 vinden, is een citaat uit Jesaja 52:11 en een zinspeling op het vertrek van het overblijfsel uit Babel en de terugkeer met 'de vaten des HEREN' (het tempelgerei) naar Jeruzalem. In dit verband ligt de toepassing van Ezra en Nehemia op onszelf, en het vertrek van Gods volk uit alles wat *Babel* (= verwarring) genoemd moet worden, dus voor de hand. De waarheid van de gemeente als het huis van God, de tempel van de levende God, moet weer in praktijk worden gebracht. Christus Zelf – de heilige voorwerpen uit de tempel spreken van Hem – moet weer centraal worden gesteld. Hij is het Middelpunt van ons samenkomen.

Zo zijn er nog andere Schriftplaatsen te noemen, die vergelijkbare gedachten naar voren brengen ten aanzien van de noodzaak van afscheiding, *het uitgaan tot Hem*. Vergelijk in dit verband:

1. Het vergaderd worden *in* of *tot* de naam van Jezus (Matt. 18). Daar is Hij te midden van de Zijnen en roept Hij hen bij Zich.
2. Het uitgaan van de maagden in de gelijkenis van Matteüs 25. Zo gaan wij met brandende lampen de Heer tegemoet, in antwoord op de roepstem: '*Zie, de Bruidegom! Gaat uit, Hem tegemoet!*'
3. Het naar buiten leiden door de Goede Herder van de schapen uit de joodse schaapsstal (Joh. 10). Bij Hem is er veiligheid, voedsel, vrijheid en eeuwig leven in al zijn volheid te vinden.

4. De noodzaak zich te onttrekken aan ongerechtigheid, om zo een instrument tot eer van de Meester te kunnen zijn dat geschikt is tot alle goed werk (2 Tim. 2:19-22).
5. En in aansluiting op Johannes 10: het uitgaan tot Hem buiten de joodse legerplaats (Hebr. 13:13). Christus is het ware Offer en het ware Altaar, het Centrum van de christelijke eredienst. Vandaar de oproep: *‘Laten wij daarom tot Hem uitgaan buiten de legerplaats,³ terwijl wij Zijn smaad dragen’.*

3 Voor verdere studie van het begrip ‘de legerplaats’ verwijs ik graag naar mijn boek [‘De legerplaats van de heiligen’](#) (verkrijgbaar in de christelijke boekhandel).